

ORTAÖĞRETİM
ADABIMUAŞERET DERSİ

ÖĞRETİM PROGRAMI

2023

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

İÇİNDEKİLER

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI	4
1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI	4
1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ	5
1.2.1. DEĞERLERİMİZ	5
1.2.2. YETKİNLİKLER	5
1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	7
1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI	8
1.5. SONUÇ	8
2. ADABIMUAŞERET DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASI	9
2.1. ÖĞRETİM PROGRAMININ TEMEL FELSEFESİ VE GENEL AMAÇLARI.....	9
2.2. ALAN BECERİLERİ	10
2.3. ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR.....	12
2.4. ÜNİTE, KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU.....	13
2.5. KİTAP FORMA SAYILARI VE KİTAP EBADI	13
3. ADABIMUAŞERET DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	14
3.1. ÖĞRETİM PROGRAMININ YAPISI	14
3.2. ÜNİTE, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	15

Bilim ve teknolojiye yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme öğretme teori ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim; bilgiyi üreten, hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkı sağlayan vb. niteliklerdeki bir bireyi tanımlamaktadır. Bu nitelik dokusuna sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek öğretim programları salt bilgi aktaran bir yapıdan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırma hedefli, sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır. Belirtilen amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanımlara ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktılarına yer verilmiştir. Her iki gruptaki kazanım ve açıklamalar ilgili disiplinlere göre hazırlanmıştır ve güncel, geçerli, eğitim öğretim sürecinde hayatla ilişki kurulabilecek nitelikler taşımaktadır. Bu kazanımlar ve bunların sınırlarını belirleyen açıklamalar, sınıflar ve eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir. Böylelikle üst bilişsel becerilerin kullanımına yönlendiren, anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, diğer disiplinlerle ve günlük hayatla değerler, beceriler ve yetkinlikler çevresinde bütünleşmiş bir öğretim programları toplamı oluşturulmuştur.

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI

Öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen "Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları" ile "Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri" esas alınarak hazırlanmıştır.

Eğitim ve öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşmaya yöneliktir:

1. Okul öncesi eğitimi tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak bedensel, zihinsel ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek
2. İlkokulu tamamlayan öğrencilerin gelişim düzeyine ve kendi bireyselliğine uygun olarak ahlaki bütünlük ve öz farkındalık çerçevesinde öz güven ve öz disipline sahip; gündelik hayatta ihtiyaç duyacağı temel düzeyde sözel, sayısal ve bilimsel akıl yürütme ile sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış; edinimlerini etkin bir şekilde kullanan ve sağlıklı hayat yönelimli bireyler olmalarını sağlamak
3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, *Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'*nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak
4. Liseyi tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimseyip hayat tarzına dönüştürmüş, üretken ve aktif vatandaşlar olarak yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan, *Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'*nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda bir mesleğe, yükseköğretime ve hayata hazır bireyler olmalarını sağlamak.

1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ

Eğitim sistemimizin temel amacı değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmektir. Bilgi, beceri ve davranışlar öğretim programlarıyla kazandırılmaya çalışılırken değerler ve yetkinlikler bu bilgi, beceri ve davranışların arasındaki bütünlüğü kuran bağlantı ve ufuk işlevi görmektedir. Değerlerimiz, toplumumuzun millî ve manevi kaynaklarından damıtılarak dünden bugüne ulaşmış ve yarınlara aktaracağımız öz mirasımızdır. Yetkinlikler ise bu mirasın toplum hayatına ve insanlığın ortak kültürüne katılmasını ve katkıda bulunmasını sağlayan eylemsel bütünlüklerimizdir. Bu yönüyle değerlerimiz ve yetkinlikler birbirinden ayrılmaz bir şekilde teori-pratik bütünlüğündeki asli parçamızı oluşturur. Güncellik içinde öğrenme öğretme süreçleriyle kazandırmaya çalıştığımız bilgi, beceri ve davranışlar ise bizi biz yapan değerler ile yetkinliklerin günün şartları içinde görünürlük kazanma araç ve platformlarıdır; günün şartları içinde değişiklik gösterebilir yapısıyla arızidir ve bu sebeple de sürekli gözden geçirilerek güncellenir, yenilenir.

1.2.1. DEĞERLERİMİZ

Değerlerimiz öğretim programlarının perspektifini oluşturan ilkeler toplamıdır. Kökleri geleneklerimiz ve dünümüz içinde, gövdesi ve dalları bu köklerden beslenerek bugünümüze ve yarınlara uzanmaktadır. Temel insani özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatımızın rutin akışında karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan kudretin ve gücün kaynağıdır.

Bir toplumun geleceğinin, değerlerini benimseyen ve bu değerleri sahip olduğu yetkinliklerle ete kemiğe büründüren insanlarına bağlı olduğu tartışma götürmez bir gerçektir. Bundan dolayı eğitim sistemimiz her bir üyesine uygun ahlaki kararlar alma ve bunları davranışlarında sergileme yeterliliğini kazandırma amacıyla hareket eder. Eğitim sistemi sadece akademik açıdan başarılı, belirlenmiş bazı bilgi, beceri ve davranışları kazandıran bir yapı değildir. Temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmek eğitim sisteminin asli görevidir. Eğitim sistemi; yeni neslin değerlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını etkileyebilmektedir. Eğitim sistemi değerleri kazandırma amacı çerçevesindeki işlevini, öğretim programlarını da kapsayan eğitim programıyla yerine getirir. Eğitim programı; öğretim programları, öğrenme öğretme ortamları, eğitim araç gereçleri, ders dışı etkinlikler, mevzuat gibi eğitim sisteminin tüm unsurları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Öğretim programlarında bu anlayışla değerlerimiz, ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu vb. olarak görülmemiştir. Tam aksine bütün eğitim sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, öğretim programlarının her birinde ve her bir biriminde yer almıştır.

Öğretim programlarında yer alan “kök değerler” şunlardır: *adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik*. Bu değerler, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına hem ilişkili olduğu alt değerlerle hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

1.2.2. YETKİNLİKLER

Eğitim sistemimiz yetkinliklerde bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip karakterde bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinlikler *Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi*'nde (TYÇ) belirlenmiştir. TYÇ'de sekiz anahtar yetkinlik belirlenmekte ve bunlar aşağıdaki gibi tanımlanmaktadır:

1. OKUMA YAZMA YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik, diğer kişiler ile uygun ve yaratıcı bir yolla etkili iletişim ve bağlantı kurma yeteneğini ifade eder. Bireyler, çeşitli durumlarda sözlü ve yazılı iletişim kurma, izleme ve kendi iletişimlerini durumun gerekliliklerine uyarlama becerilerine sahip olmalıdır.

Bu yetkinlik ayrıca farklı kaynak türlerini ayırt etme ve kullanma, bilgiyi araştırma, toplama ve işleme, aygıtları kullanma, sözlü ve yazılı görüşlerini bağlama uygun olarak ikna edici bir şekilde düzenleme ve ifade etme becerilerini de içerir.

2. BİRDEN ÇOK DİLİ KULLANMA YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik, farklı dilleri iletişim için uygun ve etkili olarak kullanma becerisini tarif eder. Dil yetkinlikleri, tarihî boyutu ve kültürler arası yetkinlikleri bütünleştirmektedir. Farklı diller ve iletişim araçları arasında geçiş yapma yeteneğine dayanır. Bireyin ihtiyaçlarına bağlı olarak farklı dillerde, farklı yeterlilik seviyelerinde sözlü mesajları anlama, sohbeti başlatma, sürdürme ve bitirme ile metinleri okuma, anlama ve yazma yeteneklerinden oluşur. Bireyler araçları uygun şekilde kullanabilmeli ve dilleri özgün, yaygın ve serbest olarak hayatı boyunca öğrenebilmelidir.

3. MATEMATİKSEL YETKİNLİK VE BİLİM, TEKNOLOJİ, MÜHENDİSLİKTE YETKİNLİK

a. Matematiksel yetkinlik: Matematiksel yetkinlik, günlük hayatta karşılaşılan problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen sürece, faaliyete ve bilgiye vurgu yapılmaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma becerisi ve isteğini içermektedir.

b. Bilimde yetkinlik: Bilimdeki yetkinlik, soruları tanımlamak ve kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanmasına yönelik bilgi varlığı ve metodolojiden yararlanma becerisi ve isteğine atıfta bulunmaktadır. Teknoloji ve mühendislikteki yetkinlik, insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması olarak görülmektedir. Bilim, teknoloji ve mühendislikteki yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatandaş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.

4. DİJİTAL YETKİNLİK

Bu yetkinlik öğrenme, çalışma ve topluma katılım için dijital teknolojileri güvenli, eleştirel, bilinçli kullanmayı ve bu teknolojilerle yakından ilgilenmeyi kapsamaktadır. Bilgi ve veri okuryazarlığı, iletişim ve iş birliği, medya becerileri, dijital içerik oluşturma (programlama dâhil), güvenlik (dijital refah ve siber güvenlikle ilgili yetkinlikler dâhil), fikrî mülkiyetle ilgili sorular, problem çözme ve eleştirel düşünmeyi içerir.

5. KİŞİSEL, SOSYAL VE ÖĞRENMEYİ ÖĞRENME YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik kendini yansıtma, zaman ve bilgiyi etkin bir şekilde yönetme, başkalarıyla yapıcı bir şekilde çalışma, esnek kalma ve kendi öğrenme ve kariyerini yönetme yeteneğidir. Belirsizlik ve karmaşıklıkla başa çıkabilmeyi, öğrenmeyi, fiziksel ve duygusal refahını desteklemeyi, fiziksel ve zihinsel sağlığını korumayı ve sağlık bilincine sahip, geleceğe yönelik bir yaşam sürmeyi, kapsayıcı ve destekleyici ortamda çatışmaya anlayış gösterme ve çatışmayı yönetme yeteneğini içerir.

6. VATANDAŞLIK YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik sosyal, ekonomik, yasal ve politik kavram ve yapıların yanı sıra küresel gelişmeler ve sürdürülebilirlik anlayışına dayalı olarak sorumlu vatandaş bilinciyle hareket etme, sivil ve sosyal hayata tam olarak katılma yeteneğidir.

7. GİRİŞİMCİLİK YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik, fırsatlar ve fikirler üzerinde hareket etme ve bunları başkaları için değerlere dönüştürme kapasitesi anlamına gelir. Yaratıcılık, eleştirel düşünme ve problem çözme, inisiyatif alma ve sebat etme, kültürel, sosyal veya finansal değeri olan projeleri planlamak ve yürütmek için iş birliği ile çalışabilme yeteneği üzerine kuruludur.

8. KÜLTÜREL FARKINDALIK VE İFADE YETKİNLİĞİ

Bu yetkinlik düşünce ve anlamların farklı kültürlerde, çeşitli sanatsal ve diğer kültürel formlarda nasıl yaratıcı bir şekilde ifade edildiğinin ve aktarıldığının anlaşılmasını ve saygı duyulmasını kapsamaktadır. Kendi düşünceleri ile toplumdaki rolüne ve yerine dair hislerini çeşitli ortamlarda ve farklı yollarla anlama, geliştirme ve ifade etme sürecine dâhil olmayı içerir.

1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Hiçbir insan bir başkasının birebir aynısı değildir. Bu sebeple öğretim programlarının ve buna bağlı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinin “herkese uygun”, “herkes için geçerli ve standart olması” insanın doğasına terstir. Bu sebeple ölçme ve değerlendirme sürecinde azami çeşitlilik ve esneklik anlayışıyla hareket edilmesi şarttır. Öğretim programları bu açıdan bir yol göstericidir. Öğretim programlarından ölçme değerlendirmeye ait bütün unsurları içermesini beklemek gerçekçi bir beklenti olarak değerlendirilemez. Eğitimde çeşitlilik; birey, eğitim düzeyi, ders içeriği, sosyal ortam, okul imkânları vb. iç ve dış dinamiklerden ciddi şekilde etkilendiği için ölçme ve değerlendirme uygulamalarının etkililiğini sağlamada öncelik öğretim programlarından değil öğretmen ve eğitim uygulayıcılarından beklenir. Bu noktada özgünlük ve yaratıcılık öğretmenlerden temel beklentidir.

Bu bakış açısından hareketle öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yön veren ilkelere aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

1. Ölçme ve değerlendirme çalışmalarında öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlanmalı, kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.
2. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılabilecek ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulayıcılara kesin sınırlar çizmez, sadece yol gösterir. Ancak tercih edilen ölçme ve değerlendirme araç ve yönteminde gereken teknik ve akademik standartlara uyulmalıdır.
3. Eğitimde ölçme ve değerlendirme uygulamaları eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır ve eğitim süreci boyunca yapılır. Ölçme sonuçları tek başına değil, izlenen süreçlerle birlikte bütünlük içinde ele alınır.
4. Bireysel farklılıklar gerçeğinden dolayı bütün öğrencileri kapsayan, bütün öğrenciler için genelgeçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme yönteminden söz etmek uygun değildir. Öğrencinin akademik gelişimi tek bir yöntemle veya teknikle ölçülüp değerlendirilmez.
5. Eğitim sadece “bilme (düşünce)” için değil, “hissetme (duygu)” ve “yapma (eylem)” için de verilir; dolayısıyla ölçme ve değerlendirme çalışmalarında sadece bilişsel ölçümler yeterli kabul edilemez.
6. Çok odaklı ölçme değerlendirme esastır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilir.
7. Bireylerin ölçme ve değerlendirmeye konu olan ilgi, tutum, değer ve başarı gibi özellikleri zamanla değişebilir. Bu sebeple söz konusu özellikleri tek bir zamanda ölçmek yerine süreç içindeki değişimleri dikkate alan ölçümler kullanmak esastır.

1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Öğretim programlarının geliştirilmesi sürecinde insanın çok yönlü gelişimsel özelliklerine dair mevcut bilimsel bilgi ve birikim dikkate alınarak bütün bileşenler arasında ahengi dikkate alan harmonik bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu bağlamda bazı temel gelişim ilkelerine değinmek yerinde olacaktır.

Öğretim programları, insan gelişiminin belirli bir dönemde sonlanmadığı ve gelişimin hayat boyu sürdüğü ilkesi ile hazırlanmıştır. Bu sebeple öğretim programlarında her yaş döneminde bireylerin gelişim özellikleri dikkate alarak destekleyici önlemler alınması önerilmektedir.

Gelişim, hayat boyu sürse de tek ve bir örnek yapıda değildir. Evreler hâlinde ilerler ve her evrede bireylerin gelişim özellikleri farklıdır. Evreler de başlangıç ve bitişleri açısından homojen değildir. Bu sebeple programlar bunu olabildiğince göz önünde bulunduran bir hassasiyetle yapılandırılmıştır. Programların amaçlarını ve kazanımlarını gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmen tarafından yapılması beklenir.

Gelişim dönemleri ardışık ve değişmeyen bir sıra izler. Her evrede olup bitenler takip eden evreleri etkiler. Öte yandan bu ardışıklık basitten karmaşığa, genelden özele veya somuttan soyuta doğru gelişim gibi belirli yönelimlerle karakterize edilir. Program geliştirme sürecinde söz konusu yönelimler hem bir alandaki yeterliliği oluşturan kazanım ve becerilerin ön şart ve ardıllığı noktasında dikkate alınmış hem de sınıflar düzeyinde derslerin dağılımlarında ve birbirleriyle ilişkilerinde göz önünde bulundurulmuştur.

Öğretim programlarında insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilmiştir. İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâlinindedir. Söz gelimi dil gelişimi düşünce gelişimini etkiler ve düşünce gelişiminden etkilenir. Bu sebeple öğretmenlerden öğrencinin edindiği bir kazanımın, gelişimde başka bir alanı da etkileyeceğini dikkate alması beklenir.

Öğretim programları bireysel farklılıklara ilişkin hassasiyetler göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Kalıtsal, çevresel ve kültürel faktörlerden kaynaklanan bireysel farklılıklar ilgi, ihtiyaç ve yönelme açısından da kendini belli eder. Öte yandan bu durum bireyler arası ve bireyin kendi içindeki farklılıkları da kapsar. Bireyler hem başkalarından farklılık gösterir hem de kendi içindeki özellikleri ile farklıdır. Örneğin bir bireyin soyut düşünme yeteneği güçlü iken aynı bireyin resim yeteneği zayıf olabilir.

Gelişim hayat boyu sürmekle birlikte bu gelişimin hızı evrelere göre değişkendir. Hızın yüksek olduğu zamanlar gelişim açısından riskli ve kritik zamanlardır. Bu sebeple öğretmenlerin, gelişim hızının yüksek olduğu zamanlarda öğrencinin durumuna daha duyarlı davranması beklenir.

1.5. SONUÇ

21. yüzyıldaki sosyal, ekonomik, siyasi ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak ihtiyaç duyulan öğrenen niteliklerine ilişkin beklentiler de değişmiştir. Beklentilere cevap vermeye yönelik yeni dersler ihdas edilmiş ve öğretim programları beklentileri karşılayacak nitelikte zenginleştirilmiştir.

Öğrenenler yaşamlarında başarılı olabilmek için gerekli bilgi, beceri, değer ve tutumlara sahip olmalı ve hızla üretilen bilgi yığınları arasından gerekli ve doğru bilgiyi seçebilmelidir. Seçilen bilgileri analiz edip değerlendirerek elde etmeleri, elde ettikleri bilgiyi günlük yaşamlarında kullanabilmeleri için temel becerileri (genel ve alan becerileri) kazanarak yetkinlik sahibi olmaları önem arz etmektedir. Bu amaçla, istenen yetkinliklere sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek nitelikte hazırlanan öğretim programları salt bilgi aktaran bir yapıdan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan; bilgi, beceri, değer ve tutum kazandırma hedefli; sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır.

ADABIMUAŞERET DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASI

2.1. ÖĞRETİM PROGRAMININ TEMEL FELSEFESİ VE GENEL AMAÇLARI

Dünyaya geldiği andan itibaren çevreyle etkileşime giren birey bu etkileşim sonucu çeşitli tutum, davranış ve değerler edinerek sosyalleşir. Bireyin sosyal uyumu ile toplumsal huzur ortamı arasında sıkı bir ilişki vardır. Toplumsal huzurun sağlanması, toplum tarafından kabul edilen ve kaynağını değerler, ahlak, kültür gibi farklı olgulardan alan davranışların edinilmesi ile mümkündür. Sosyal bir varlık olan insanın tutum ve davranışlarında zarafet, nezaket ve görgü kurallarını içinde barındıran adabımuaşerete uyması toplum sağlığı açısından son derece önemlidir. Günümüzde adabımuaşeret öğretiminin aile sorumluluğunda olduğu, çocukların adabımuaşereti aile ortamında ve sosyal öğrenme ile edindiği bilinmektedir. Ancak dünyada yaşanan hızlı gelişmeler, toplum ve aile yapısının dönüşümü, aile üyelerinin iş hayatına dair artan sorumlulukları adabımuaşeretin bir disiplin olarak ele alınmasını ve beraberinde adabımuaşeret ile ilgili bir öğretim programının hazırlanmasını gerekli kılmıştır.

Adabımuaşeret Dersi Öğretim Programı Türk kültürü ve toplumsal gelişmeler göz önünde bulundurularak görgü ve nezaket kurallarının geniş bir bakış açısıyla ele alınmasını sağlayacak biçimde uygulamaya dönük hazırlanmıştır. Program ile millî ve manevi değerlerini özümseyerek tutum ve davranışlarını bu istikamette şekillendiren; insanlar arasında karşılıklı sevgi, saygı ve toplumsal huzurun sağlanması amacıyla insan ilişkilerini düzenleyen kuralları hayatına uygulayan; adabımuaşereti gelecek nesillere de aktararak kültür aracılığı yapacak bireyler yetiştirmek amaçlanmıştır.

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanan Adabımuaşeret Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerin

1. Toplumsal açıdan adabımuaşeretin yeri ve önemini fark etmeleri,
2. Adabımuaşeretin Türk kültüründeki tarihsel süreci hakkında bilgi sahibi olmaları,
3. Medeniyetimizin temel değerlerini kavramaları, benimsemeleri ve bunları davranışlarına yansıtmaları,
4. Geçmiş ve bugün arasında bağ kurarak millî birlik ve beraberlik bilinci kazanmaları,
5. Farklı kültürlerdeki adabımuaşerete saygı göstermeleri,
6. Kişisel yaşamlarında adabımuaşerete uymaya özen göstermeleri,
7. Aile içinde adabımuaşerete uygun davranış sergilemeleri,
8. Toplum içinde adabımuaşeretin gereklerine uygun davranmaları,
9. Toplumsal konularda sorumluluk almaları,
10. İletişimde, teknoloji ve sosyal medya kullanımında adabımuaşerete uygun davranmaları,
11. Doğal kaynakların kullanımı ve çevrenin korunmasında duyarlı olmaları,
12. İş ve meslek hayatında adabımuaşeretle ilgili farkındalık geliştirmeleri

amaçlanmıştır.

2.2. ALAN BECERİLERİ

Adabımuaşeret Dersi Öğretim Programı'yla öğrencilere kazandırılmak istenen alan becerileri şunlardır:

Şema 1: Alan Becerileri

Kültür Okuryazarlığı Becerisi

Bireyin kendi kültürünün ve diğer kültürlerin farkına varması, onları tanınması, kültürel normlara ve düşüncelere uygun davranış geliştirmesi, empatik bir yaklaşım ile değerlendirmelerde bulunması için sahip olması gereken bilgi, tutum, anlayış ve becerilerdir. Kültür okuryazarlığı becerisinin göstergeleri şunlardır:

- Tarihsel süreçte kendi kültüründe meydana gelen değişimleri araştırır.
- Kültürel bağlarının toplumsal birliğin oluşmasındaki yerini analiz eder.
- Ülkesinde farklı kültürlerden insanlarla bir arada yaşadığını fark eder.
- Farklı ülkelere ait kültürel unsurlarla kendi ülkesindeki kültürel unsurları karşılaştırır.

Eleştirel Sosyolojik Düşünme Becerisi

Eleştirel sosyolojik perspektif, sosyal yapıya dair geniş ve açık bir düşünsel bakış açısı sunar. Bu bağlamda öğrencilerin toplumsal konularda eleştirel düşünme becerisini kazanmalarına kılavuzluk etmek, onların kişisel gerçekliği geniş çaplı toplumsal gerçeklikle bağlantılı olarak anlamalarına yardımcı olmak beceri eğitimi açısından önem arz etmektedir. Eleştirel sosyolojik düşünmenin alana özgü bütünleşik becerileri: çözümleme, sorgulama, sentezleme ve eleştirel düşünmedir. Eleştirel sosyolojik düşünme becerisinin göstergeleri şunlardır:

- Sosyal ipuçlarını fark eder.
- Kendi kültürünü tanıır.
- Kültürel farklılıkların bilincinde olur.
- Farklı sosyal yapı ve kültürlere saygı duyar.

İletişim Becerisi

Duygu, düşünce veya bilgilerin sözlü ya da sözsüz olarak başkalarına iletilmesini ifade eder. İletişim becerisinin göstergeleri şunlardır:

- *Başkaları konuşurken yanıt vermeden önce onların sözlerini bitirmelerini bekler.*
- *Sağlanan etkin dinlemenin iletişime katkısını değerlendirir.*
- *Sözsüz mesajları (duraksama, sesteki duygusal ton, yüz ifadeleri, beden dili, beden yönelimi, seçilen kıyafetler, esnemek vb.) iletir ve algılar.*
- *İletişim kurulan kişi ya da kişilerle arasındaki fiziksel mesafeyi ayarlar.*

Sosyal Farkındalık Becerisi

Sosyal farkındalık becerisi, bireyin sosyokültürel çevresini tanıması ve bu çevrenin önemini kavramasını sağlayan bir sosyal yaşam becerisidir. Sosyal farkındalık becerisinin göstergeleri şunlardır:

- *Okul, ev ve diğer sosyal bağlamlardaki kurallar arasındaki farkları ayırt eder.*
- *Çeşitli sosyal bağlamlardaki farklı normları tanımlar.*
- *Toplumsal normların toplum üzerindeki etkisini anlar.*
- *Sosyal yaşam sürecinde başkalarına yardım etmenin önemini fark eder.*
- *Topluma katkıda bulunmak için çabalar.*

Dijital Okuryazarlık Becerisi

Dijital okuryazarlık, bilgisayar yazılım-donanım bilgisini ve bu bilgilerin işe koşulmasına yönelik becerileri kapsamaktadır. Çeşitli donanım aygıtlarına ve yazılım uygulamalarına erişim ve bunları kullanma bilgi ve becerisi çerçevesinde e-beceriler, dijital beceriler ya da dijital yetkinlikler ifadeleri farklı çevrelerde eş anlamlı olarak kullanılmaktadır. Dijital okuryazarlık becerisinin göstergeleri şunlardır:

- *İletişim kurallarına uygun olarak topluluklara dijital katılım gösterir.*
- *Katıldığı ortamlarda diğer katılımcıların kişisel bilgilerinin gizliliğine dikkat eder.*
- *Çevrim içi topluluklarda etik davranışlara uygun hareket eder.*

Çevre ve İklim Okuryazarlığı Becerisi

Bireylerin çevre ile olumlu iletişim kurmasını ve çevrenin uzun vadede sürdürülebilir kullanımına yönelik tutumlar geliştirerek bilgi ve alışkanlık edinmesini sağlayan becerilerdir. Çevre ve iklim okuryazarlığı becerisinin göstergeleri şunlardır:

- *Çevresel olay, olgu ve durumların neden ve sonuçlarına odaklanır; bunlarla ilgili sorular oluşturur ve açıklamalar yapar.*
- *Çevre sorunlarının çözümünde temel vatandaşlık hak ve sorumluluklarının teşvik edici rolünü bilir.*
- *Çevre sorunlarının çözümünde temel vatandaşlık hak ve sorumluluklarını yerine getirir.*
- *Tüketim alışkanlıklarını düzenleyecek, ekolojik ayak izini azaltacak, sürdürülebilir doğal kaynak kullanımını sağlayacak davranış ve sorumlulukları günlük hayatında yerine getirir.*

2.3. ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

Adabımuaşeret Dersi Öğretim Programı uygulanmadan önce detaylı bir şekilde incelenmeli; öğretim programının felsefesi, yapısı, öğrenme-öğretme süreci ile ölçme ve değerlendirme yaklaşımları özümzenmelidir. Programın işlevsel bir şekilde uygulanabilmesi için öğretmenlerin dikkat etmesi gereken hususlar aşağıda sunulmuştur.

1. Öğrenme-öğretme sürecinde öğrencinin hazırbulunuşluğu (kendi bilgisi, becerisi, değerleri ve tutumları), gelişimsel özellikleri (bilişsel, duyuşsal ve psikomotor), çevreyle etkileşimi ve bireysel farklılıkları dikkate alınmalıdır. Dersi okutan öğretmenler farklı öğrenme stillerine uygun ve kazanımlarla tutarlı öğretim materyalleri (sunum, etkinlik, projeler, okuma parçaları vb.) geliştirmeli ve bu süreci diğer derslerin zümre öğretmenleri ile iş birliği içinde yürütmelidir.
2. Öğrencilerin iş birliğine dayalı çalışmalarda rol oynaması, kendi senaryolarını üretmesi, eleştirel bakış açısı ile olay ve durumları değerlendirebilmesi amacıyla drama tekniğinden yararlanılmalıdır. Süreç planlanırken etkili öğrenmenin gerçekleştirilmesi için adabımuaşeretin gerçek hayatta uygulanmasına örnek teşkil edecek drama çalışmaları ders planına dâhil edilmelidir.
3. Özel eğitim gereksinimi olan öğrenciler için öğrenci ihtiyaçları doğrultusunda “Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP)” hazırlanarak uygulanmalıdır. Bu süreçte öğretmenler öğrencilere kendilerini rahatça ifade edebilecekleri bir ortam sağlamalıdır.
4. Her bir ünite için ayrılan süre ve ünitelerin işleniş sırası programda belirlenmiştir. Bununla birlikte ders öğretmenleri tarafından öğrenci düzeyi ve çevre şartlarına uygun planlama yapılabilir.
5. Öğrencilerin adabımuaşerete uygun konuşmaları, giyinmeleri ve davranmaları hedeflendiğinden kazanımlar için gerekli becerilerin geliştirilmesine önem verilmeli ve etkinlikler bu anlayışla hazırlanmalıdır.
6. Program uygulanırken diğer derslerin zümre öğretmenleriyle iş birliği içinde hareket edilmeli, içerik ve çalışma takvimi göz önünde bulundurularak disiplinler arası ilişkilendirmeler yapılmalıdır.
7. Öğrencilerin araştırma ve sorgulamaya yönelik girişimleri desteklenmeli, bu araştırmalar ve sorgulamalara ilişkin keşifler yapmalarını sağlayacak öğrenme ortamları oluşturulmalıdır.
8. Kalıcı öğrenme için öğrencilerin bilgi, beceri, değer ve tutumları gündelik hayatlarıyla ilişkilendirmeleri sağlanmalı; bütüncül bir bakış açısı ile değerlendirme yapabilmelerinin önü açılmalıdır.
9. Ders işleniş planlanırken bilgisayar, etkileşimli tahta, internet gibi görsel ve işitsel iletişim araçlarından yararlanılmalıdır. Teknolojik araçlar kullanılırken erişilebilirlik, bütünlük ve gizlilik ilkeleri göz önünde bulundurulmalı; öğretim süreci bu ilkeler doğrultusunda planlanmalıdır. İnternetin güvenli kullanımı için gerekli tedbirler alınmalıdır. Öğrencilerin de bu hususta bilgilendirilmesi ve uyarılması esastır.
10. Öğrencilerin millî ve manevi değerlerimizi kavramaları için konunun özelliğine bağlı olarak medeniyetimizin temel kaynaklarından Kur’an-ı Kerim ve hadislere kitap yazım sürecinde yer verilmelidir.
11. Konunun özelliğine göre kitap yazım sürecinde adabımuaşeret ile ilgili yazılmış eserlere ve önemli şahsiyetlerin görüşlerine yer verilmelidir.

2.4. ÜNİTE, KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU

Adabimuaşeret Dersi Öğretim Programı'nda yer alan üniteler, kazanım sayıları, kazanımların işlenişi için ayrılabilecek yaklaşık süre ve bunların ders saatlerine oranı aşağıda sunulmuştur:

ÜNİTELER	KAZANIM SAYISI	DERS SAATİ	YÜZDE ORANI (%)
1. KÜLTÜRDEN KAVRAMA ADABIMUAŞERET	3	3	8
2. KİŞİSEL TUTUM VE ADABIMUAŞERET	4	4	11
3. AİLEDE ADABIMUAŞERET	2	4	11
4. TOPLUMDA ADABIMUAŞERET	8	15	42
5. İLETİŞİMDE, TEKNOLOJİ VE SOSYAL MEDYA KULLANIMINDA ADABIMUAŞERET	2	5	14
6. DOĞAL KAYNAKLARIN KULLANIMI VE ÇEVRENİN KORUNMASINDA ADABIMUAŞERET	2	3	8
7. İŞ VE MESLEK HAYATINDA ADABIMUAŞERET	2	2	6
TOPLAM	23	36	100

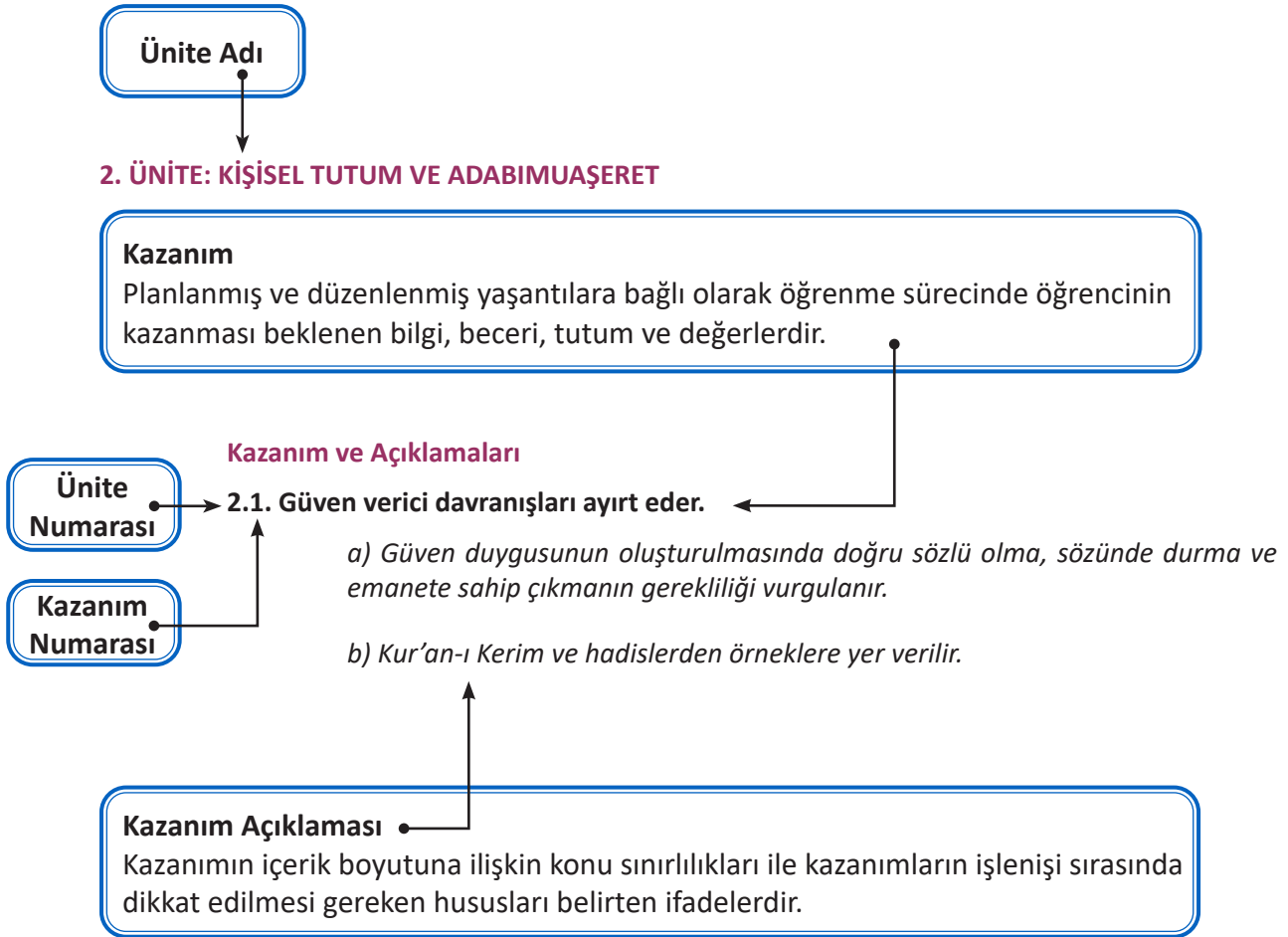
2.5. KİTAP FORMA SAYILARI VE KİTAP EBADI

DERS KİTABI	Forma Sayıları*	Kitap Ebadı
ADABIMUAŞERET	11 - 12	19,5 x 27,5

*Forma sayıları alt-üst sınır olarak yazılmıştır.

3.1. ÖĞRETİM PROGRAMININ YAPISI

Ünite temelli yaklaşım ile hazırlanan öğretim programında yedi ünite yer almaktadır. Kazanımlar ünitelere göre numaralandırılmıştır. Numaralandırmada ünite numarası ve kazanım numarasına yer verilmiştir. Kazanımlarla ilgili sınırlamalar ve açıklamalar kazanımı izleyen satırda italik yazı karakteriyle ifade edilmiştir. Adabımuâşeret Dersi Öğretim Programı'nın ünite yapısı ve bu yapıya ilişkin açıklamalar aşağıda şematik olarak sunulmuştur.

3.2. ÖĞRETİM PROGRAMININ ÜNİTE, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

1. ÜNİTE: KÜLTÜRDEN KAVRAMA ADABIMUAŞERET

1.1. Adabımuaşereti ve temel kavramlarını açıklar.

Edep, görgü, terbiye, medenilik, sabır, zarafet ve nezaket kavramlarına örneklerle yer verilir.

1.2. Adabımuaşeretin felsefi, kültürel ve dinî dayanaklarını örneklerle açıklar.

- a) Adabımuaşeretin bireysel ve toplumsal hayattaki yeri ve önemi üzerinde durulur.
- b) İslamiyet Öncesi Dönem’de, Türk İslam devletlerinde, Osmanlıda ve Cumhuriyet Dönemi’nde Türk kültüründen adabımuaşeret örneklerine yer verilir.
- c) Dede Korkut Hikâyeleri, Kutadgu Bilig, Divânü Lugati’t-Türk adlı eserlerde ve Türk tasavvuf kültüründe yer alan adabımuaşeret örneklerinin karşılaştırılması sağlanır.

1.3. Farklı kültürlerden adabımuaşeret ile ilgili örnekler verir.

Ülkelere göre farklı adabımuaşeret uygulamalarından örneklere yer verilir.

Değerler

Saygı (kazanım 1.3.), vatanseverlik (kazanım 1.2.)

Alan Becerileri

Kültür Okuryazarlığı Becerisi (kazanım 1.1., 1.2., 1.3.)

Eleştirel Sosyolojik Düşünme Becerisi (kazanım 1.1., 1.2.)

2. ÜNİTE: KİŞİSEL TUTUM VE ADABIMUAŞERET

2.1. Güven verici davranışları ayırt eder.

- a) *Güven duygusunun oluşturulmasında doğru sözlü olma, sözünde durma ve emanete sahip çıkmanın gerekliliği vurgulanır.*
- b) *Kur’an-ı Kerim ve hadislerden örneklere yer verilir.*

2.2. İyiliğin insan ilişkilerine etkisini açıklar.

- a) *Cömertlik, yardımlaşma, vefa, duyarlı olma, diğerkâmlık ve sorumlu davranmanın insan ilişkileri açısından önemi vurgulanır.*
- b) *Kur’an-ı Kerim ve hadislerden örneklere yer verilir.*
- c) *Emr-i bi’l-maruf nehy-i ani’l-münker (iyiliği emredip kötülükten sakındırma) ilkesine değinilir.*

2.3. Kişisel bakım ve temizliğin adabımuaşeret açısından önemini örneklerle açıklar.

2.4. Bulunacağı ortama uygun giyinmenin adabımuaşeret açısından önemini açıklar.

Değerler

Dostluk (kazanım 2.1., 2.2.), dürüstlük (kazanım 2.1., 2.2.), öz denetim (kazanım 2.1., 2.3., 2.4.), saygı (kazanım 2.1., 2.3., 2.4.), sevgi (kazanım 2.1., 2.2.), sorumluluk (kazanım 2.1., 2.2., 2.3., 2.4.), yardımseverlik (kazanım 2.1., 2.2.)

Alan Becerileri

İletişim Becerisi (kazanım 2.1., 2.2.)

Sosyal Farkındalık Becerisi (kazanım 2.3., 2.4.)

3. ÜNİTE: AİLEDE ADABIMUAŞERET

3.1. Aile içi tutum ve davranışlarında adabımuaşerete uygun davranmaya özen gösterir.

- Aile içi ilişkilerde sevgi ve saygının önemi vurgulanır.*
- Ailede mahremiyetin gözetilmesinin önemi üzerinde durulur.*
- Kur'an-ı Kerim ve sünnette anne babaya hürmet ile ilgili örneklere yer verilir.*

3.2. Akrabalık ilişkilerinde adabımuaşerete uygun davranır.

- Sevinçte (doğum, nişan, evlilik vb.) ve üzüntüde (ölüm, kaza vb.) aile bireyleriyle bir araya gelinmesinin önemi üzerinde durulur.*
- Sılayırahmin önemi üzerinde durulur.*

Değerler

Öz denetim (kazanım 3.1., 3.2.), sabır (kazanım 3.1., 3.2.), saygı (kazanım 3.1., 3.2.), sevgi (kazanım 3.1., 3.2.),

Alan Becerileri

Sosyal Farkındalık Becerisi (kazanım 3.1., 3.2.)

4. ÜNİTE: TOPLUMDA ADABIMUAŞERET

4.1. Ortak kullanım alanlarında adabımuaşerete uygun davranır.

- Kütüphane, ibadethane, hastane, müze, alışveriş merkezi, pazar yeri, park, restoran, kafe, kantin, toplu taşıma, trafik vb. ortamlarda ve seyahat esnasında uyulması gereken görgü ve nezaket kurallarına örnekler verilir.*
- Salon programlarında (konferans, anma ve kutlama, tiyatro, sinema, konser vb.) adabımuaşerete uymanın önemi üzerinde durulur.*
- Okul ortamında ve paydaşların (öğretmen, öğrenci, kantin çalışanı, yardımcı personel, veli vb.) birbirleri ile ilişkilerinde adabımuaşerete uygun davranmanın önemi vurgulanır.*

4.2. Komşuluk ve misafirlik ilişkilerinde adabımuaşerete uygun davranır.

- Köy, mahalle, site ve apartman komşuluğunda adabımuaşeretin önemi vurgulanır.*
- Ziyaretlerde (düğün, cenaze, hasta vb.); misafirlerin karşılanması, ağırlanması ve uğurlanmasında dikkat edilecek hususlara değinilir.*

4.3. Yemekte adabımuaşerete uygun davranır.

Yemekten önce, yemek esnasında ve yemek sonrasında adabımuaşerete uygun davranışlar örneklendirilir.

4.4. İstişarede adabımuaşerete uygun davranır.

Fikir alışverişi, tartışma ve uzlaşmada adabımuaşeretin önemine değinilir.

4.5. Alışveriş ve borçlanmada adabımuaşeretin önemini örneklerle açıklar.**4.6. Oyun ve spor etkinliklerinde adabımuaşerete uygun davranır.**

a) *Fair play (dürüst oyun) kavramı üzerinde durulur.*

b) *Oyun ve spor etkinliklerinde bireysel özellik ve gelişimsel farklılıklara saygı gösterilmesinin önemi vurgulanır.*

4.7. Eğlencelerde adabımuaşerete uygun davranır.

a) *Kutlama, asker uğurlama, düğün, şenlik, müsabaka vb. etkinliklerde dikkat edilmesi gereken davranışlar üzerinde durulur.*

b) *Eğlencelerde ölçülü olmanın (savurganlıktan kaçınma, gürültü yapmama, trafiği engellememe vb.) önemine değinilir.*

4.8. Bayramlar ve anma günlerinde adabımuaşerete uygun davranır.

a) *Dinî bayramlarla ilgili örf ve adetlerin (kabir, eş dost ve akraba ziyareti; izzet ve ikram; çocukları sevindirme; hediyeleşme vb.) önemi vurgulanır.*

b) *Millî bayramlar ve anma günlerinde birlik ve beraberliğin önemi vurgulanır.*

Değerler

Adalet (kazanım 4.6.), dostluk (kazanım 4.2., 4.5., 4.6., 4.8.), öz denetim (kazanım 4.1., 4.4., 4.5., 4.6., 4.7.), sabır (kazanım 4.1., 4.4., 4.7.), dürüstlük (kazanım 4.5.), saygı (kazanım 4.1., 4.2., 4.3., 4.4., 4.6., 4.7.), sevgi (kazanım 4.2.), sorumluluk (kazanım 4.1., 4.5., 4.7.), yardımseverlik (kazanım 4.2., 4.5.), vatanseverlik (kazanım 4.8.)

Alan Becerileri

Kültür Okuryazarlığı Becerisi (kazanım 4.2., 4.7., 4.8.)

İletişim Becerisi (kazanım 4.4.)

Sosyal Farkındalık Becerisi (kazanım 4.1.,4.3., 4.5., 4.6.)

5. ÜNİTE: İLETİŞİMDE, TEKNOLOJİ VE SOSYAL MEDYA KULLANIMINDA ADABIMUAŞERET**5.1. Kişiler arası iletişimde adabımuaşerete uygun davranır.**

a) *Konuşma, dinleme, hitap, selamlama, tokalaşma, tanışma ve tanıştırmadaki nezaket kurallarına yer verilir.*

b) *Kişiler arası ilişkilerde yumuşak huylu, alçak gönüllü, anlayışlı, güler yüzlü, affedici olma ve özür dilemenin önemi üzerinde durulur.*

c) *Kişiler arası ilişkilerde ölçülü olmanın (espri ve şakada dikkatli davranma, lakap takmama, alay etmeme vb.) önemi vurgulanır.*

5.2. Teknoloji ve sosyal medya kullanımında adabımuaşerete uygun davranmaya dikkat eder.

Çevrim içi görüşmeler ve telefon görüşmeleri ile elektronik iletelerde dikkat edilmesi gereken hususlar örneklendirilir.

Değerler

Sabır (kazanım 5.1., 5.2.), dürüstlük (kazanım 5.1., 5.2.), öz denetim (kazanım 5.1., 5.2.), saygı (kazanım 5.1., 5.2.), sorumluluk (kazanım 5.1., 5.2.)

Alan Becerileri

İletişim Becerisi (kazanım 5.1., 5.2.)

Dijital Okuryazarlık Becerisi (kazanım 5.2.)

6. ÜNİTE: DOĞAL KAYNAKLARIN KULLANIMI VE ÇEVRENİN KORUNMASINDA ADABIMUAŞERET

6.1. Doğal kaynakların kullanımı ve çevrenin korunması ile adabımuaşereti ilişkilendirir.

- Doğal kaynakların (hava, su, toprak, madenler vb.) kullanımında ve enerji tüketiminde adabımuaşeretin önemi ile ilgili örneklere yer verilir.*
- Çevreyi korumaya yönelik uygulamalara (atıkların ayrıştırılması ve geri dönüşüm projeleri, orman yangınlarının önlenmesi için yapılan çalışmalar, çevre dostu projeler vb.) değinilir.*
- Kültürümüzde ve medeniyetimizin temel kaynaklarından olan Kur'an-ı Kerim ve hadislerde yer alan çevreyi korumaya yönelik örneklere yer verilir.*

6.2. Doğal kaynakların kullanımı ve çevrenin korunmasında adabımuaşeretin etkisini değerlendirir.

- Tasarrufun doğal kaynakların kullanımı ve çevre açısından önemi üzerinde durulur.*
- Ören yerleri, sahiller, yaylalar, piknik alanları vb. gibi yerlerin kullanımında adabımuaşerete dikkat edilmesinin önemi vurgulanır.*

Değerler

Öz denetim (kazanım 6.1., 6.2.), sorumluluk (kazanım 6.1., 6.2.), vatanseverlik (kazanım 6.1., 6.2.)

Alan Becerileri

Çevre ve İklim Okuryazarlığı Becerisi (kazanım 6.1., 6.2.)

7. ÜNİTE: İŞ VE MESLEK HAYATINDA ADABIMUAŞERET

7.1. İş görüşmelerinde adabımuaşerete uygun davranmanın önemini örneklerle açıklar.

Giyim kuşama özen gösterme, görüşmeye zamanında gelme, el sıkma, göz kontağı kurma ve beden diline önem verme, isimle birlikte saygı içeren hitap sözcükleri (hanım, hanımefendi, bey, beyefendi vb.) kullanma vb. davranışların önemi üzerinde durulur.

7.2. İş ve meslek hayatında adabımuaşerete uymanın önemini açıklar.

Değerler

Öz denetim (kazanım 7.1., 7.2.), saygı (kazanım 7.1., 7.2.), sorumluluk (kazanım 7.1., 7.2.)

Alan Becerileri

İletişim Becerisi (kazanım 7.1.)

Sosyal Farkındalık Becerisi (kazanım 7.2.)